herpy

KAMELEONER

Usambara Soft-horned Chameleon

Kinyongia tenuis

Kinyongia tenuis er en liten, slank kameleon fra Usambarafjellene i Tanzania og Shimba Hills i Kenya. Den er brun og grå med lang hale og lange bein og lever høyt oppe i fuktig, kjølig regnskog. Arten legger egg. Den er sjelden i fangenskap, og stellet er bare sparsomt beskrevet.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Bradypodion tenue; Kinyongia tenue; Chamaeleo tenuis*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**15 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**5-7 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-25 °C**
Varmeplass	**26-28 °C**
Temperatur, natt	**14-18 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vann	**Ingen vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**9-12 mnd.**
Kullstørrelse	**12-20 egg**
Inkubasjon	**240-330 dager** ved 17-23 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Sterkt truet (EN)**

Om arten

Kinyongia tenuis er en liten, slank kameleon i slekten *Kinyongia*. Fargene er brune og grå. Artsnavnet er latin for slank og henviser til den lengre halen og de lengre beina sammenlignet med den lignende madagassiske *Calumma nasutum*.

Den største totallengden med hale er omtrent 15 cm, og arten hører dermed til de små kameleonene. Størrelse og vekt er ikke dokumentert for hvert kjønn.

Arten ble opprinnelig beskrevet i slekten *Chamaeleo* og har siden stått i *Bradypodion*, før den kom til *Kinyongia*.

Utbredelse og leveområde

Kinyongia tenuis lever i Usambarafjellene i det nordøstlige Tanzania og i Shimba Hills i det sørøstlige Kenya. Typelokaliteten er Derema i Usambarafjellene. I Shimba Hills er arten bare kjent fra få funn. Den er vurdert som sterkt truet (EN). Tanzania hadde i 2010 ingen eksportkvote for viltfangede dyr av arten.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Naturlig utbredelse: Kenya og Tanzania.

LEVEOMRÅDE

Arten er en regnskogsbeboer og finnes opp til omtrent 1.000 m høyde. Klimaet er kjølig og fuktig med over 2.000 mm nedbør i året. Det er en kort regntid fra midten av november til begynnelsen av januar og en hovedregntid fra mars til mai, etterfulgt av en tørketid fra juni til oktober.

Kinyongia tenuis lever både inne i skogen og langs skogkanten og sitter høyt i vegetasjonen, i gjennomsnitt over 4 m oppe.

I samme område lever de bedre kjente *Kinyongia fischeri* og *Trioceros deremensis*, og stellet tar utgangspunkt i dem.

Stell

TERRARIET

Arten er sjelden i fangenskap, og stellet er bare sparsomt beskrevet. Veiledningen her bygger på klimaet i utbredelsesområdet og på de bedre kjente artene fra samme område, *Kinyongia fischeri* og *Trioceros deremensis*. Tallene er lånt fra dem eller anslått ut fra klimaet.

Et voksent dyr trenger et terrarium på minst 60 × 45 × 90 cm (lengde × bredde × høyde). Større er bedre, særlig i høyden, for arten lever høyt oppe i trærne. Den holdes enkeltvis.

Innred terrariet tett med planter, kvister og greiner i flere høyder, slik at dyret kan trekke seg tilbake i løvet. Et terrarium av glass og nett gir ventilasjon og holder samtidig på fuktigheten, og et avløp i bunnen fjerner overskytende vann.

TEMPERATUR

Om dagen skal det være 20-25 °C med en moderat solplass på 26-28 °C, og om natten skal temperaturen falle til 14-18 °C. Varme over 30 °C skal unngås. Hold luften i bevegelse, slik at den ikke blir stillestående. Mål overflatetemperaturen på solgreinen med et infrarødt termometer.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal være høy, 70-100 %, og høyest om natten og morgenen. Dyret drikker dråper og skal ikke ha vannskål. Bruk drypp- eller regnanlegg eller en tåkemaskin, og sørg for at greiner og blader tørker i løpet av dagen, slik at det ikke oppstår mugg og sår på føttene. Destillert vann eller vann fra omvendt osmose holder dysene rene.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal ha et lyst, men ikke for varmt terrarium. UVB anbefales, og Ferguson-sone 2 er et anslag for en skogkameleon. Plasser røret slik at dyret kan velge mellom lys og skygge, og ha lyset tent 10-12 timer i døgnet.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Kinyongia tenuis spiser insekter. Sirisser, kakerlakker, silkeorm og små gresshopper i passende størrelse er egnet, som hos de beslektede artene. Fôrdyrene skal være oppdrettede og ha fått næringsrikt fôr (gut-load). Fôringsmengde og tilskudd er ikke dokumentert for arten. Hos beslektede kameleoner drysses fôret med kalk et par ganger i uken, og D3 gis bare sparsomt.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Kameleoner stresses lett av håndtering, og det gjelder trolig også *Kinyongia tenuis*. Ta ikke dyret opp uten grunn. Arten søker høyt opp og skal ha sine faste sovegreiner i den øverste delen av terrariet. Slutter dyret å spise, skal det til en veterinær med erfaring med krypdyr.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnsmodning er ikke dokumentert for arten. Hos beslektede fjellarter av slekten *Kinyongia* inntreffer den etter omtrent 9-12 måneder.

PARRING

Paring i fangenskap er ikke dokumentert for arten. Hos de beslektede fjellartene settes hunnen inn til hannen. Er hun mottakelig, tåler hun hans tilnærmelser uten aggresjon, og avviser hun ham, skal dyrene skilles med en gang. Hannene må ikke kunne se hverandre. Alt dette er lånt fra *Kinyongia fischeri*-gruppen.

EGGLEGGING OG KULL

Arten legger egg. Kullstørrelsen er ikke dokumentert; tallet i boksen er lånt fra *Kinyongia fischeri*-gruppen og er sannsynligvis for høyt for en så liten art. Hos de beslektede *Kinyongia*-artene graver hunnen en tunnel i en fuktig blanding av jord og sand og legger eggene for enden av den.

INKUBASJON

Rugetid og temperatur er ikke dokumentert for arten. Tallene i boksen er lånt fra *Kinyongia fischeri*-gruppen: 8-11 måneders rugetid ved 17-23 °C, kjøligst om natten. Eggene graves to tredjedeler ned i lett fuktig vermikulitt i en lukket beholder og må ikke vendes.

OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett av ungene er ikke dokumentert for arten. Hos de beslektede fjellartene bor ungene i små grupper de første 2-3 månedene og deretter hver for seg, i et litt kjøligere og svært fuktig terrarium, og de får små insekter med kalk og vitaminer.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen dokumentert kunnskap om sykdommer hos *Kinyongia tenuis*. Typiske problemer hos fjellkameleoner er:

- Overoppheting ved for varme lamper og for høye temperaturer.
- Dehydrering ved for lav luftfuktighet og for få drikkemuligheter.
- Innvollsparasitter, særlig hos viltfangede dyr.
- Luftveisinfeksjoner ved stillestående luft.
- Benskjørhet ved for lite UVB og kalk.
- Sår og mugg ved greiner som er våte hele dagen.

Kontakt en veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret slutter å spise, blir mørkt og sløvt eller puster med åpen munn. Levetiden er ikke dokumentert for arten; tallet i boksen er lånt fra den like lille *Kinyongia multituberculata*.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.